

Bevarandeplan för Natura 2000-området Gladsaxhallar och Tobisviksheden SE0420206

Gladsaxhallar och Tobisviksheden, Foto: Joel Jansson

Grunduppgifter om Gladsaxhallar och Tobisviksheden

Län: Skåne
Kommun: Simrishamn
Läge: Mellan Simrishamn och Baskemölla, 2 km norr om Simrishamn.
Markägare: Simrishamns kommun och enskilda.
Areal: 95,7 hektar
Skyddsform: Saknas
Bakgrund: pSCI beslutat av Regeringen 1997-01.
SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12.
SAC fastställt av Regeringen 2011-03.
Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen Skåne län 2016-12-16
respektive 2016-12-30.
Reviderad: 2016-11.

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar, och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen.

Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992. Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom naturreservatet kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner även innan dessa planer har beslutats.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller telefon 010-224 10 00

Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	5
OMRÅDESBESKRIVNING.....	6
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000.....	8
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden.....	9
Areal naturtyper.....	11
Ekologiska strukturer och funktioner.....	11
Typiska arter för naturtyperna.....	12
Natura 2000-arter.....	13
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	14
Naturtyper.....	14
Natura 2000 - arter.....	17
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GYNNNSAM BEVARANDESTATUS.....	18
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	18
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	20
<i>Skydd och regleringar</i>	20
Bevarandeåtgärder.....	20
<i>Restaureringsåtgärder</i>	21
<i>Löpande skötsel</i>	21
<i>Prioriterade åtgärder</i>	22
Uppföljning.....	22
REFERENSER.....	22
BILAGOR.....	23
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	24
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	25
Bilaga 3, Övriga upplysningar och skyddsintressen för Gladsaxhallar och Tobisviksheden...26	
Bilaga 4, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	27
Bilaga 5, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	28

Översiktskarta

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Gladsaxar och Tobisviksheden (SAC), SE0420206

Länsstyrelsen Skåne

Områdesbeskrivning

Gladsaxhallar och Tobisviksheden ligger i Simrishamns kommun på Österlen mellan Simrishamn och Baskemölla, och ingår i ett sammanhängande, kustnära område som i öst och syd domineras av sandiga marker bestående av natur- och kulturbetesmarker, sanddyner och igenväxningsmark. Området är uppdelat i två områden: ett stort område, och ett betydligt mindre område strax söder om detta (se bilaga 1). De två områdena skiljs åt av den klippformation som heter Vårhallen, och som sticker ut i havet. Mot väster övergår området i hållmarksdominerade igenväxningsmarker på sandsten, och här är landskapet på grund av detta ganska kuperat. Längst i väster finns kulturbetesmarker omväxlande med lövskogspartier. I mitten av området finns mycket ris- och gräshedar. Vid kusten består miljön främst av sanddyner, men på några ställen närmast havet finns vegetationsklädda havssklippor. Det finns enskilda hus, tomter och vägar inom området som täcks av Natura 2000-klassningen.

Hasselmus finns i området, och det är tack vare att hasselmusen har ett starkt fäste i den angränsande Bäckhalladalen som hänger samman med detta område och dess igenväxningskaraktär. I Gladsaxhallar och Tobisvikshedens sydligaste angränsande området till Bäckhalladalen är stora delar av ytan stängslad och tidigare betad, men bete har inte förekommit där på flera år av hänsyn till hasselmusen. Hasselmusen finns utspridd på flera platser i områdets mer skogliga och buskiga delar.

Fältpiplärkan häckar inte i området, men har gjort det tidigare, och habitatet anses vara lämpligt för arten. På strandområdet söder om Vårhallen har värdefulla fynd av kräftdjur gjorts i fältet med grovkornig sand. Västra delen av området har ett flertal mindre vattensamlingar som gynnat lövgrodan. För insektsfaunan borde området vara värdefullt i sin helhet p.g.a. den omväxlande karaktären och de betade, sandiga markerna.

Floran har trivialiserats i stora delar p.g.a. gödsling eller igenväxning. Bland annat har vresros vuxit upp i kustområdena, och buskage med björnbär finns på gräsheden. På senare år har dock åtgärder gjorts för att begränsa vresrosens framväxt, och stranden är numera mycket öppnare och varierande än omkringliggande stränder utanför området. I framför allt områdets östra halva har jätteloka (jättebjörnloka) etablerat sig och sprider sig numera framgångsrikt. Fortfarande finns intressanta miljöer kvar inom de betade och igenväxande områdena, och området är känt i botaniska kretsar. Floran är väldigt sanddominerad, och du kan hitta ovanliga arter så som bland annat sandnejlika och backsippa i de sandiga områdena närmare kusten. En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Närheten till Simrishamn gör att området, speciellt det kustnära stråket, är flitigt utnyttjat som strövområde. Platsen är också populär för bad pga. strandens läge nära väg 9. En populär camping ligger precis söder om området. I nordvästra delen ligger en brukshundsklubb och centralt finns en skyttebana, som inte ingår i Natura 2000-skyddet och sticker ut som ett oskyddat hål mitt i området.

Skåneleden 4: Österlenleden går genom området längs med kusten.

Gladsaxhallar och Tobisviksheden gränsar till naturreservatet och Natura 2000-området Bäckhalladalen, och ligger i ett område med landskapsbildskydd. Det är också riksintresse för naturvård, det rörliga friluftslivet och kustzon. Större delen av området har ett strandskydd utökat till 300 meter. En del fornlämningar har gjorts på platsen.

På flygbilder från 1940-talet är området mycket öppnare. Det är tydligt att en stor del av arealen har varit betad. I den nordvästra delen av området finns åkrar, men de är betydligt mindre än vad dagens åkrar på platsen är. Även närmare havet längs med det som idag är väg 9 kan det ha funnits åkrar. Det fanns redan då en del skog längs med kusten (speciellt i området mellan Tobisborg och havet), kanske i syfte att binda sanden. Samma bild ges av den Häradsekonomiska kartan från 1926-34.

På Generalstabskartan från 1862 och den Skånska Rekognosceringskartan från 1812-20 är området väldigt öppet. Närmast kusten är det mycket öppen sand, och bakom sanddynerna börjar ett landskap med ängs- och betesmarker. Det finns väldigt få träd.

I Campbells beskrivning över 1700-talets skånska bygder är området klassificerat som slättbygd. Slättbygden kallas ibland Skånes åker, och försåg de andra bygderna med spannmål. Nästan all mark var inägomark, och speciellt på Österlen var ängsmarkerna så gott som träd- och buskfria. Det var en stor brist på skogsprodukter, t.ex. timmer och ved.

På den gamla Buhrmans karta från 1684 är området helt kalt. De berghällar och kullar som finns en bit från kusten är tydligt utmärkta på kartan. Kartan är inte tillräckligt detaljerad för att visa markanvändningen på platsen.

Geologiskt är området mycket intressant med sina hållmarker där bl.a. fossil och spår efter inlandsisen finns kvar. Berggrunden och de blottade sandhällarna består främst av sandsten, men i den södra delen av området finns även alunskiffer. Områdets jordarter består av sand.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök under växtsäsongen år 2006.

Tabell 1. Gladsaxhallar och Tobisvikshedens naturtyper med arealer 2006 och Natura 2000-arter. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
1230, Vegetationsklädda havsklippor	1		1
2120, Kustnära vandrande sanddyner med sandrör (vita dyner)	5,2		5,2
*2130, Kustnära permanenta sanddyner med örtvegetation (grå sanddyner) ♦	5,8		5,8
4030, Ris- och gräsheddar nedanför trädgränsen	7,7	4,3	12
6210, Kalkgräsmarker nedanför trädgränsen		0,04	0,04
*6270, Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen	6,1	0,12	6,22
6410, Fuktängar med blåttåtel eller starr		0,09	0,09
6430, Högörtssamhällen		0,16	0,16
8230, Pionjärvegetation på silikatrika bergytter	0,06	0,14	0,2
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
♦Ej ännu av Regeringen beslutad areal då naturtypen 2330 på 0,5 ha har omklassats som en del av naturtyp 2130.			
Total areal naturtyper		30,7	
Icke-naturtyper (utvecklingsmark)			
Mot torra hedar, 4030		1,9	
Total areal utvecklingsmarker		1,9	
Total områdesareal		95,7	
Arter		Bevarandestatus	
Sandnejlika (<i>Dianthus arenarius ssp. arenarius</i> , 1954)		Icke fullgod	
Större vattensalamander (<i>Triturus cristatus</i> , 1166)		Fullgod	

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Motivering till Natura 2000-klassning: Gladsaxhallar och Tobisviksheden är ett Natura 2000-område där det finns fina betesmarker, gräsmarker och sanddyner. Natura 2000-arterna sandnejlika och större vattensalamander finns i området. Utöver detta är området även ett populärt tätortsnära besöksmål och innehåller den skyddsvärda arten hasselmus.

Bevarandesyftet med Natura 2000- området Gladsaxhallar och Tobisviksheden är att bevara naturtyperna vegetationsklädda havsklippor (1230), vita dyner (2120), grå dyner (2130), torra hedar (4030), kalkgräsmarker (6210), silikatgräsmarker (6270), fuktängar (6410), högörtängar (6430) och hållmarkstorräng (8230) i gynnsam bevarandestatus. Naturtyperna 1230, 2130, 6210 och 6270 är prioriterade över de andra naturtyperna i området. Naturtypen 6270 bör beaktas extra mycket i naturvårdsarbetet eftersom det även är en prioriterad naturtyp inom EU. För arterna sandnejlika och större vattensalamander är bevarandesyftet att arterna ska uppnå, och bevaras, i en gynnsam bevarandestatus.

Bevarandemål

I de kustnära områdena är det viktigt att hävden, framförallt genom bete, får fortsätta, och att hävden återupptas i de delar av området där hävden har upphört. Igenväxning av björnbär, vresrot, andra sorters rosbuskar och övrigt sly ska stoppas, och de delar som har vuxit igen ska öppnas upp. Skogen ska skötas från ett naturvårdsperspektiv som är passande för de omkringliggande naturtyperna. Friluftsliv och rekreation (som inte är motordriven) i området ska fortsätta och uppmuntras. Den omrörning i ytskiktet besökare bidrar med är positiv för de sandiga markerna och de arter som lever där. Området ska skyddas från exploatering, vilket kan vara extra svårt pga. områdets popularitet och brist på andra områdesskydd.

Gödsling eller annan tillförsel av näring, både direkt eller indirekt, ska undvikas inom och i anslutning till naturtyperna. Detsamma gäller tillförsel av avmaskningsmedel, bekämpningsmedel eller liknande kemikalier.

Naturtypen vegetationsklädda havsklippor (1230) ska ha en naturligt zonerad och varierad vegetation från klipporna närmast havet till mer skyddade lägen där tjocka jordlager bildas.

På de kustnära vita dynerna (2120) ska vegetationen av gräs som är specialiserade på sandunderlag växa, men sanden får inte vara bunden. På dynerna ska det alltid ske en mindre, konstant sandflykt orsakad av vind. Borsttåtel får inte förekomma. Måttligt slitage eller störning ska finnas för att tillräckligt mycket blottad sand ska förekomma. Det är viktigt att hålla oönskade växter så som t.ex. vresros borta från området. Liknande mål finns för naturtypen grå dyner (2130), men där tillåts mer mosaikartad vegetation med rikligt förekommande moss- och lavmattor och enstaka buskar, men inget trädsikt bör förekomma. Sand får fortfarande ackumuleras på dynerna, men inte i lika hög grad som i 2120, och dynerna ska vara stabila.

Naturtyperna torra hedar (4030), kalkgräsmarker (6210), silikatgräsmarker (6270), fuktängar (6410) och högörtängar (6430) är väldigt beroende av bete för att bevaras, så det är viktigt att denna form av hävd förekommer i naturtypernas hela utbredning. Viss krontäckning av träd och buskar ska förekomma, men inte om den är av igenväxningskaraktär. Det är viktigt att träd och buskar finns för att gynna hasselmusens fortlevnad, men det ska helst gå att kombinera hasselmusens önskade buskvegetation med naturtypernas öppna karaktär utan att varken artens eller naturtypernas bevarande riskeras. Eventuellt får mer träd, buskar och sly än vad som är optimalt för naturtypen lämnas kvar på enstaka ställen för att hjälpa hasselmusen, men helst ska det gå att hitta en lösning som varken hotar hasselmusen eller områdets naturtyper. Det är inte önskvärt att som idag lämna stora delar av naturtyperna ohävdade av hänsyn till hasselmusen.

Det ska finnas många hävdgynnade arter. Det ska vara en naturlig näringsstatus i naturtyperna, vilket betyder att ytorna inte ska vara gödningspåverkade från annan källa än från betande djur. För högörtängar (6430) kan även naturlig störning som hjälper till att hålla igenväxningsvegetation borta från området få förekomma, t.ex. översvämningar etc. Högörtängar ska dessutom vara fuktigare än de övriga beteshävdade markerna, och det är viktigt att det får finnas en naturlig och tillräcklig markfuktighet och hydrologi.

För naturtypen hållmarkstorräng (8230) ska vegetationen bestå av torktåliga arter av kärlväxter, lavar och mossor på silikatrika hållmarksytor. Det ska tidvis vara mycket torrt, och naturtypen har ett mycket tunt fläckvist förekommande jordtäckte som får täcka max hälften av naturtypens yta. Det får finnas enstaka solitärträd. Ytan ska helst hävdas genom bete, men eftersom naturtypens yta i området är begränsad och fragmenterad kan det vara svårt att ha bete i naturtypen utan att samtidigt låta djuren beta på omkringliggande marker. Det finns då en stor risk att näring från dessa marker förs in i hållmarkstorrängarna, speciellt om de omkringliggande markerna är gödslingspåverkade. Näringstillförsel sker vanligtvis genom antingen översilning av vatten från angränsande gräsmarker eller från fågelspillning, där det senare är speciellt relevant för ytor precis vid kusten.

Målen för naturtypernas arealer finns under rubriken Målindikatorer.

En för naturtyperna naturlig artsammansättning ska finnas för varje naturtyp.

Målindikatorer

För Gladsaxhallar och Tobisviksheden innebär detta följande målindikatorer:

Areal naturtyper

- Naturtypen vegetationsklädda havsklippor (1230) ska ha en utbredning på minst 1 hektar.
- Naturtypen vita dyner (2120) ska ha en utbredning på minst 5,2 hektar.
- Naturtypen grå dyner (2130) ska ha en utbredning på minst 5,8 hektar.
- Naturtypen torra hedar (4030) ska ha en utbredning på minst 12 hektar, men får lov att utökas med ytterligare 1,9 hektar av det som idag är utvecklingsmark.
- Naturtypen kalkgräsmarker (6210) ska ha en utbredning på minst 0,04 hektar, men får lov att utökas på bekostnad av det som idag är icke naturtyper.
- Naturtypen silikatgräsmarker (6270) ska ha en utbredning på minst 6,22 hektar, men får lov att utökas på bekostnad av det som idag är icke naturtyper.
- Naturtypen fuktängar (6410) ska ha en utbredning på minst 0,09 hektar.
- Naturtypen högörtängar (6430) ska ha en utbredning på minst 0,16 hektar.
- Naturtypen hållmarkstorräng (8230) ska ha en utbredning på minst 0,2 hektar.

Ekologiska strukturer och funktioner

Havsklippor (1230)

- Havsklipporna är utan träd- och buskskikt.

Vita dyner (2120)

- Hela arealen ska vara fri från buskar och träd (krontäckningen får som mest vara 5 %). Vresros, bergtall och bergrör förekommer i mindre än 1 % av provytorna. Gräs specialiserade för att växa på sand ska vara den enda vegetationen i naturtypen.
- Sanden får inte vara bunden, utan ständig sandflykt pga. vind ska förekomma.
- Blottad sand ska alltid förekomma.

***Grå dyner (2130)**

- Hela arealen ska vara fri från träd och buskar. Vedartad igenväxningsvegetation förekommer inte, men enstaka värdefulla buskar och träd av inhemska arter kan få lämnas kvar. Naturtypen ska vara solöppen.
- Grå dyner (2130) hävdas så att ingen negativ förnaansamling sker.
- Det ska vara minst 50 % blottad sand inom naturtypen.
- Sanden ska ges möjlighet att ackumuleras på dynerna.

Hävdade habitat (4030, 6210, 6270, 6410, 6430, 8230)

- Den torra hedens (4030) buskskikt skall inte täcka mer än 10 % av dess areal.
- Trädskiktets krontäckning skall inte utgöra mer än 10 % för heden (4030) och skall endast utgöras av enstaka solitärträd och mindre grupper.
- För silikatgräsmarkerna (6270) skall träd- och buskskikt inte täcka mer än 25 % av arealen.
- I, och i anslutning till, de hävdade habitaterna ska antalet grova och ihåliga träd öka.
- Träd- och buskskikt skall dock som regel inte förekomma på kalkgräsmarkerna (6210), högörtängen (6430), fuktängen (6410) och hållmarkstorrängen (8230). Förekommande äldre, solitära träd och buskar ska få vara kvar. Successionsträd planeras utanför kalkgräsmarken, högörtängen, fuktängen och pionjärvegetationen. Hydrologiska förhållandena ska vara ostörda.
- Ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) från annan källa än från betande djur får ske inom eller i direkt anslutning till naturtyperna.

Typiska arter för naturtyperna***Vegetationsklädda havsklippor (1230)***

Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. För vegetationsklädda havsklippor finns följande typiska och karaktäristiska arter inom området: gulkämpar och trift.

Vita dyner (2120)

Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. För vita dyner finns följande typiska arter inom området: fältpiplärka, saltarv, sandrör och strandvial.

****Grå dyner (2130)***

Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. För grå dyner finns följande typiska arter inom området: borsttåtel, fältpiplärka, strandvial och trift.

Torra hedar (4030)

Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. För torra hedar finns följande typiska arter inom området: backsippa och vårtåtel.

Kalkgräsmarker (6210)

Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. För kalkgräsmarker finns följande typiska arter inom området: göknycklar, sankt pers nycklar, slättergräsfjäril och ängsnätfjäril.

***Silikatgräsmarker (6270)**

Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. För silikatgräsmarker finns följande typiska arter inom området: backsippa, knölsmörblomma, mandelblom, sandtordyvel, slättergräsfjäril, svartkämpar, ängsblåvinge och ängsnätfjäril.

Fuktängar (6410)

Det ska finnas minst 1 typisk eller karaktäristisk art i genomsnitt per provyta. För fuktängar finns följande typiska och karaktäristiska arter inom området: rödbena och strandviol.

Högörtängar (6430)

Det ska finnas minst 1 typiska och karaktäristiska arter i genomsnitt per provyta. För högörtängar finns följande typiska och karaktäristiska arter inom området: älggräs.

Hällmarkstorräng (8230)

Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. För hällmarkstorräng finns följande typiska arter inom området: styvmorsviol, vårkällört, vårspärgel och vårtåtel.

Natura 2000-arter**Sandnejlika (1954)**

- Sandnejlikan (1954) ska uppnå fullgod bevarandestatus och bibehålla eller utöka sin nuvarande utbredning i området.
- Det får inte finnas mindre än 1300 individer av sandnejlika i Gladsaxhallar och Tobisviksheden, och antalet ska öka.

Större vattensalamander (1166)

- Antalet fisktomma lekvatten för större vattensalamander ska vara minst 4 vattensamlingar/km² i området Gladsaxhallar och Tobisviksheden.
- Det ska finnas minst 0,2 hektar passande livsmiljöer för större vattensalamander på ett avstånd inte längre än 100 meter från artens lekvatten.
- I de vattenförekomster där större vattensalamander finns får pH inte understiga 5,0.
- Vattenförekomsterna får inte vara påverkade av övergödning, vilket kan leda till syrebrist. Det får inte finnas mer än 0,13 mg nitrat/l eller 0,25 mg ammonium/l.
- Vattensamlingar med större vattensalamander ska vara helt fria från fiskar och kräftdjur.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Vegetationsklädda havsklippor (1230)

De vegetationsklädda havsklipporna är övervägande lavtäckt klippstrand som delvis sandöverlagras. I klippspringor och sänkor finns strandängsfragment med bl.a. salttåg och havssälting. De för naturtypen typiska arter som du hittar i området är gulkämpar och trift. Här kan du också stöta på de rödlistade och/eller fridlysta amfibierna strandpadda, vanlig groda och vanlig padda. Populationerna av de typiska arterna är inte utsatta för en påtaglig minskning, och terrängen är så naturligt zonerad som den förväntas vara i naturtypen. Därför anses hela naturtypen i området vara fullgod.

*Vita dyner (2120) och *grå dyner (2130)*

De kustnära habitaterna på de vita och grå dynerna är till större delen ohävdade med gles vegetationstäcke. Dynerna behöver störning för att inte växa igen, vilket de lätt gör. De vita dynerna (2120) invaderas i norra delarna av vresros, i övrigt hittas strandvial, sandrör, strandråg, saltarv och strandkål. Åtgärder har gjorts för att begränsa vresrosens utbredning. De södra delarna är till stor del vegetationslösa, svagt utvecklade dyner av grovkornig sand med ett mindre bestånd strandråg och sandrör. Spridd förekomst av sandstarr, gulkämpar, gulmåra, strandkål, strandvial finns i övergången mot grå dyner. Sandnejlika återfinns också här. De grå dynernas (2130) vegetation är i södra delen mest öppen sand med spridd förekomst av borsttåtel, monke, trift och sandstarr. Där vegetationen tätar, fr.a. mot väster, ökar artantalet med bl.a. backsippa, ängssyra, sandnejlika och gulmåra. Mindre strandpipare häckar i naturtypen. Fältpiplärka har häckat här, men gör inte det i dagsläget.

Överlag är naturtyperna i bra skick med många värdefulla arter, bland annat ovan nämnda arter sandnejlika och backsippa, vilket gör att deras bevarandestatus kan klassas som fullgod.

Torra hedar (4030)

De torra hedarna är endast hävdade i östra delen norr om Vårhallarna och här finns i stort sett hela arealen av torra hedarna i form av fårsvingelgräsmark. De torra hedmarkerna är delvis beväxta med hagtors-, björnbärs-, och rossnår vilka gett goda förutsättningar för höksångare och törnskata. För hård röjning har missgynnat höksångaren i området. De torra hedmarkernas vegetation är bitvis artrik med inslag av ängsvädd, ängshavre och knägräs.

I andra delar har också setts backtimjan, brudbröd, jungfrulin, orkidéer, backsippa, vårtåtel och mandelblomma. Mycket av naturtypen väster om vägen är idag ohävdad, och det är främst en artfattigare vegetation med ljung och kruståtel med inslag av stenmåra och fårsvingel som dominerar. Vissa delar upplever också näringspåverkan från gödsling eller liknande åtgärder i omgivande marker. De ohävdade delarna växer igen med björk, ärttörne, harris och björnbär, speciellt i det stängslade området med hasselmus som gränsar till Bäckhalladalen. Mängden värdefulla träd i naturtypen är begränsad. Det finns någon enstaka grov eller tvåstammig oxel i naturtypen, med inslag av några andra hamlade träd.

Eftersom de östra delarna är hävdade, så är de i bättre skick än de ytor som finns i den västra halvan av området. En del ytor i den västra delen är dessutom näringspåverkade, vilket snabbar på igenväxningen. De delar som ligger öster om vägen har fullgod bevarandestatus, medan de ytor som finns väster om vägen har icke-fullgod status.

Det finns i de östra delarna utvecklingsmark som i framtiden har möjlighet att utvecklas till torra hedar.

Kalkgräsmarker (6210)

Naturtypen kalkgräsmarker upptar en väldigt liten del av områdets yta. Den breder ut sig på bara 0,04 hektar, och därför är naturtypen väldigt utsatt för förändring och påverkan från omgivningen. Naturtypen är vanligtvis viktig för skyddade arter så som t.ex. orkidéer, vilket gör den extra skyddsvärd. Typiska arter för naturtypen som finns i området Gladsaxhallar och Tobisviksheden är göknycklar, Sankt Pers nycklar, slättergräsfjäril och ängsnätfjäril.

Många av de insektsarter (t.ex. de typiska arter av fjärilar som är nämnda ovan) och fåglar som kan finnas i naturtypen är beroende av andra miljöer i den nära omgivningen. Fragmentet av kalkgräsmark (6210) omges av knylhavredominerad vegetation där tidigare ängslosta funnits (funnet 1965). Tillsammans med ängshavre återfinns solvända, darrgräs, knägräs, vildlin, spåtistel, liten blåklocka, ljung och gråfibbla i omgivningen i anslutning till kalkgräsmarken.

Området är för litet för att ha en fullgod bevarandestatus, och innehåller dessutom på grund av storleken inte så många typiska arter.

**Silikatgräsmarker (6270)*

De silikatgräsmarker som finns i Gladsaxhallar och Tobisviksheden finns endast öster om väg 9 som går genom området. Mellan naturtypen och havet finns vanligtvis områdets vita och gråa dyner. Naturtypen har en örtrik markvegetation, men innehåller buskage och enstaka solitärträd eller mindre trädsmålingar. Bland träden utmärker sig två- eller flerstammiga körsbärsträd och rönnar, men också en grov ask med en omkrets på över 3 meter.

Det finns många rödlistade och hotade arter i naturtypen, vilket gör den till en de prioriterade naturtyperna i Gladsaxhallar och Tobisviksheden.

De för naturtypen typiska arter som finns på platsen är många. Du kan hitta backsippa, knölsmörlomma, mandelblom, sandtordyvel, slättergräsfjäril, svartkämpar, ängsblåvinge och ängsnätfjäril.

I området söder om Vårhallen finns 0,12 hektar av naturtypen, och det är dessa ytor som har en icke-fullgod status. Naturtypens resterande areal finns norr om Vårhallen, och alla dessa räknas som fullgoda. Orsaken till de olika bevarandestatusarna är till stor del att de ytor som ligger norr om Vårhallen är beteshävdade, medan de som är i söder inte utsätts för annan störning än den som besökare bidrar med. Naturtypen är strakt beroende av hävd, främst genom bete, för att vara fullgod.

Fuktängar (6410)

Fuktängen är en av de naturtyper som har väldigt små arealer (0,09 hektar) i Gladsaxhallar och Tobisviksheden, och är huvudsakligen dominerad av antingen blåtåtel med inslag av ängsvädd, knägräs och blodrot, eller älggräs med inslag av gåsört och blodrot. Blåtåtelgräsmarken har torrare partier med brudbröd och fårsvingel. I Gladsaxhallar och Tobisviksheden finns rödbena och strandviol, vilka är typiska och karaktäristiska arter för naturtypen, men eftersom naturtypens yta är så pass liten är det osannolikt att rödbena skulle trivas och överleva på områdets fuktäng.

Den del av naturtypen som finns ligger väster om vägen, och är delvis igenväxt eftersom området inte är betat.

I söder övergår naturtypen i torra hedar (4030), och i väst angränsar den till ett område klassat som högörtängar (6430). Förutom dessa naturtyper är fuktängen omgiven av icke-naturtypen betad skog, men skogen betas inte idag, och växer sakta igen.

Eftersom det inte finns någon bete på platsen, så är naturtypen utsatt för igenväxning och bedöms inte ha en fullgod bevarandestatus.

Högörtängar (6430)

Naturtypen högörtängar är också en av de naturtyper i området som har en väldigt liten areal. Den ligger precis till väster om fuktängen (6410) och angränsar till ett litet område av torra hedar (4030) i norr. För övrigt så omges naturtypen av samma icke-naturtyp betad skog som fuktängen omges av. Det finns inte många typiska eller karaktäristiska arter för naturtypen i området, utan den enda arten som faller i någon av de här kategorierna är älggräs.

Högörtängen är precis som fuktängen utsatt för igenväxning, vilket för övrigt är ett väldigt vanligt problem i den här naturtypen, och har därför inte en fullgod bevarandestatus.

Hällmarkstorräng (8230)

Naturtypen hällmarkstorräng i området är uppdelad på tre ytor. Ett område ligger öster om vägen nära havet, medan de andra två ligger isolerade omgivna av torra hedar väster om vägen.

Hällmarkstorrängarnas artinnehåll är relativt fattigt med bl.a. bergsyra, kärleksört och bergven. Typiska arter för naturtypen i Gladsaxhallar och Tobisviksheden är styvmorsviol, vårkällört, vårspärgel och vårtåtel.

Det är bara den del som ligger väster om vägen, där markerna är bättre hävdade, som har en fullgod status, medan de andra två mindre områdena inte bedöms ha fullgod bevarandestatus.

Natura 2000 - arter***Sandnejlika (1954)***

Sandnejlika är en väldigt konkurrenssvag art. Den är ytterst ljuskrävande och överlever inte om växtplatserna växer igen med för högväxt vegetation. Den är kalkgynnad, vill ha markomrörning och kräver god dränering. Sandnejlikans huvudsakliga livsmiljö är naturtypen sandstäpp. Sandnejlika är en art som är extra viktig som ansvarsart för Skåne, då den inte finns i några andra län förutom som några enstaka små isolerade populationer. Växtens frön är vindspredda, men en uppskattning av spridningsavståndet är att de vanligtvis inte färdas längre än cirka 20 meter. Eftersom deras huvudsakliga livsmiljö sandstäpp är väldigt ovanlig och fragmenterad, så har sandnejlika i många fall svårt att sprida sig till nya områden.

Idag finns ingen sandstäpp i området, så sandnejlikorna hittas först och främst i naturtyper med skötsel som inte anses vara optimala för arten. Dessutom växer de i ett ganska begränsat område. Därför bedöms inte arten ha en fullgod bevarandestatus i Gladsaxhallar och Tobisviksheden.

Större vattensalamander (1166)

Större vattensalamander lever större delen av sitt liv på land, och hittas egentligen bara i vatten under lek- och larvperioden.

På land tycke den ha väldigt specifika val av livsmiljö, t.ex. murkna trädstammar och stubbar, smågnagargångar, under mossbeklädda stenar och i blockterräng. Vanligen finns de i fuktig huvudsakligen lövdominerad skog, men de påträffas sällsynt även på öppen mark, t.ex. i fuktiga hagar med högvuxet gräs. I vatten lever den i vattensamlingar som är permanenta och solbelysta, och finns sällan i vattensamlingar som är mindre än 10 meter i diameter och/eller grundare än 0,5 meter. Lekvattnen bör vara fiskfria, för larverna är utsatta för en stark predation från dessa. Dessutom innebär frånvaron av fisk att det finns mer föda i form av fler evertebrater i vattnet.

Det är viktigt att det finns lämpliga habitat på land nära lekvattnen, för studier har visat att en majoritet av individerna i en population sällan vandrar längre än 100 meter från vattnet. Det finns möjligtvis en brist på permanenta vattensamlingar i området, men för övrigt så anses naturtypen vara lämplig för arten.

Populationen av större vattensalamander är inte inventerad i området, men det är uppskattat att om hävdstatusen runt artens lekvatten får fortsätta och de hydrologiska förhållandena inte förändras bedöms den ha en fullgod bevarandestatus.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Förutsättningarna för att områdets naturtyper och arter ska vara i gynnsam bevarandestatus är att:

- Hävden av betesmarkerna fortsätter och återupptas på de delar där betet har avbrutits. Annan hävd, t.ex. markomrörning eller slåtter, sker där det är lämpligt.
Med restaureringsinsatser och införande av bete eller annan regelbunden hävd skulle dagens värden bevaras, men även ytterligare värden skulle kunna utvecklas (fr.a. för den dynglevande faunan). Blir vegetationen för tät skulle t.ex. naturvårdsbränning på mindre ytor inom vissa naturtyper vara en åtgärd som en typ av röjningsåtgärd. Hänsyn måste tas till hasselmusens behov.
- Igenväxningsvegetation och förnaansamling hålls borta på de öppna markerna.
- Kulturmiljöerna och de geologiska värdena sköts och bevaras.
- Skogspartierna sköts på ett för naturvärden lämpligt sätt.
- Det ska finnas måttligt markslitage/-störning för att blottlagd sand alltid ska finnas i de naturtyper där detta är viktigt.
- Övrig rekreation (som inte är motordriven) som bidrar till markstörning och besök i området är positivt och bör fortsätta och uppmuntras.
- De två uppdelade områdena förbinds geografiskt.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

De största riskerna för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

- Svag eller utebliven hävd som innebär att naturtyperna riskerar att växa igen.
- Väldigt intensiv hävd som försämrar spridningsmöjligheterna och överlevnadsgraden hos rödlistade/fridlysta arter, framförallt bland kärlväxterna.

- Gödsling eller annan tillförsel av näringsämnen (t.ex. gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) inom eller i direkt anslutning till naturtyperna från annan källa än från betande djur som skadar mark och vegetation. Tillskottsutfodring av betesdjur ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. Betesmarkerna ska inte sambetas med gödslade marker och tillskottsutfodring av betesdjur får endast ske i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och installning.
- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Användning av avmaskningsmedel med samma miljöpåverkan som avermectin är negativt för den dynglevande insektsfaunan och bör undvikas i så stor utsträckning som möjligt. Avmaskningsmedel bör inte användas utom när det sker på Veterinärens inrådan.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande äppelodlingarna och åkrarna.
- Färskvattenförsörjningen är för närvarande bristfällig i närområdet, och på sikt skulle detta kunna leda till ett hot för vissa naturtyper.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvalitén genom t.ex. utsläpp av föroreningar i vattendrag, försurning eller eutrofiering.
- Ett alltför tätt träd- och buskskikt.
- Ett allt för öppet träd-/buskskikt på de platser där hasselmus finns.
- Nedfall av luftföroreningar som kan skada floran, faunan och naturtypernas näringsstatus.
- Saltning eller tillförande av andra ämnen i syfte att binda sanden.
- Nedskräpning.
- Terrängkörning. Omrörning av sanden är i flera sandiga naturtyper positivt i skapandet av sandblottor, men eftersom området är ett populärt besöksmål (speciellt de sandiga områdena nära havet) är det opassande med terrängkörning i området.
- Oljeutsläpp.
- Kvävenedfall och övergödning i havet som kan påverka artsammansättningen.
- Avfall och avlopp från hushåll, faciliteter och campingboende, t.ex. husbilar eller husvagnar, inom och utanför området.
- Avverkning av skogen inom området eller i intilliggande områden. Avverkning utanför området kan t.ex. påverka arters spridningsmöjligheter negativt.
- Avverkning av hålträd och kvarstående döda eller döende träd inom området eller i intilliggande områden.
- Införande av fisk eller kräftor i de vatten där större vattensalamander finns.

- Spridning av invasiva arter, t.ex. vresros och jätteloka.
- Plockning eller annan exploatering av den rödlistade eller fridlysta floran i området.

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen.

Markägare kan eventuellt få rätt till ersättning om tillstånd inte kan ges och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Ersättning ges dock inte i alla fall t.ex. inte om man blivit nekad att bygga hus inom Natura 2000-områden. Om skog ska ersättas vill Naturvårdsverket att all skog inom Natura 2000-området ersätts samtidigt så att inte Natura 2000-området har ersatts i vissa delar och inte i andra. Miljöersättning inom betesmarker anses också vara en form av ersättning.

Skydd och regleringar

Gladsaxhallar och Tobisviksheden är förutom ett Natura 2000-område också landskapsbildskyddat, har ett utökat strandskydd, är riksintresse för det rörliga friluftslivet och delvis för kulturmiljövård. Det gränsar till naturreservatet och natura 2000-området Bäckhalladalen. Området ska skyddas mot exploatering mm med stöd av gällande lagstiftning (plan- och bygglagen, miljöbalken mm).

Förhoppningen är att platsen så småningom kan bli skyddat som ett naturreservat, kanske ett kommunalt sådant. Objektet kommer att läggas in som ett DOS-objekt (Digitalt områdesskydd) så att området utreds vidare för framtida skydd i form av naturreservat eller naturvårdsavtal. I områdets nordöstra delar finns betesmarker med miljöersättning för särskilda värden.

Bevarandeåtgärder

Bevarandeåtgärderna består av nuvarande och eventuella planerade skydd, restaureringsåtgärder, som vanligtvis är större engångsåtgärder, och löpande skötsel, som inte är engångsåtgärder och som ska ske löpande. På grund av att

fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådas med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller skapandet av sandblottor.

Restaureringsåtgärder

Gladsaxhallar och Tobisviksheden är under åren 2016-2020 med i Life-projektet SemiAquaticLife, och under 2016 och framåt kommer ett antal restaureringsåtgärder inom detta projekt att genomföras i området. De planerade restaureringsåtgärderna inom SemiAquaticLife kan komma att ändras innan de genomförs.

- Naturvårdsröjning/-gallring av skog och buskar där behov finns, men lämna tillräckligt med vegetation på vissa ställen för att hasselmus ska trivas där.
- Gräva nya våtmarker på cirka 0,3 hektar i områdets norra del för att gynna etableringen av klockgroda (SemiAquaticLife).
- Uppdragning av buskar (bla. vresros) och sly, men lämna tillräckligt med vegetation på vissa ställen för att hasselmus ska trivas där. Bekämpning av jätteloka.
- Återupptaget bete.
- Slätter och borttagande av hö på delar där bete inte är lämpligt.
- Naturvårdsbränning inom främst grå dyner (2130) och torra hedar (4030) kan övervägas i samband med restaurering.
- Områdets naturvärden bör få tydlig information på några lämpliga platser i området. Ett passande ställe är rastplatsen och parkeringen vid Vårhallen.
- Säkra att de vattenförekomster som används av större vattensalamander är permanenta.
- Genomförande av åtgärdsprogrammet för större vattensalamander.

De viktigaste restaureringsåtgärderna i Gladsaxhallar och Tobisviksheden är uppdragning av buskar och sly, återupptaget bete och slätter. Dessa åtgärder är prioriterade över de andra restaureringsåtgärderna.

Löpande skötsel

- Kontinuerlig uppdragning av buskar och sly vid behov, men fortsatt lämna tillräckligt med vegetation på vissa ställen för att hasselmus ska trivas där. Observera att uppdragning av vegetation inte bör ske på fornlämningar. Läs stycket *Bevarandeåtgärder* ovan för mer information om åtgärder och fornlämningar.
- Bete alternativt slätter.
- Fortsatt slitage från besökare i de sandiga markerna.

- Om slitage från besökare inte är tillräckligt för att hålla tillräckligt mycket sand blottad, kan det vara nödvändigt att löpande manuellt skapa sandblottor. Manuellt skapande av sandblottor är olämpligt i närheten av sandblottor. Se stycket *Bevarandeåtgärder* för mer information.
- Om gallring genomförs i skogen, lämna så mycket som möjligt av det gallrade materialet i skogen, helst på soliga platser. Gallrat material får inte ligga i anslutning till fornlämningar.

Prioriterade åtgärder

Prioriterade åtgärder i området ska först och främst vara sådana åtgärder som bidrar till att öppna upp de tidigare öppna ytorna, och åtgärder som bidrar till att hålla de öppna ytorna öppna.

De prioriterade restaureringsåtgärderna är uppdragning av buskar och sly, återupptaget bete och slåtter. Dessa åtgärder är prioriterade över de andra restaureringsåtgärderna.

De prioriterade löpande skötselåtgärderna i området är bete alternativt slåtter tillsammans med övrigt slitage, bla. från besökare. Om det i området ändå inte finns tillräckligt mycket bete/slåtter/slitage för att löpande hålla markerna öppna, kan också uppdragning av buskar och sly räknas som en prioriterad löpande åtgärd.

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- Artdatabankens Artfaktablad (1992-2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Campbell, Åke. *Skånska bygder under förra hälften av 1700-talet: etnografisk studie över den skånska allmogens äldre odlingar, hägnader och byggnader*, Lundequistska bokhandeln, Uppsala 1928
- Floran i Skåne- Vegetation och utflyktsmål, 2003. Lunds Botaniska Förening. ISBN 91-971021-4-8.
- Från Bjäre till Österlen- Skånska natur- och kulturmiljöer, 1996. *Länsstyrelsen i Kristianstads län*. ISBN 91-972744-1-0.
- Löfroth M. (ed.) 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Närmare till naturen i Skåne- skydd av tätortsnära områden för friluftsliv och naturvård. *Länsstyrelsen Skåne*. ISSN: 1402- 3393.
- Rödlistade arter i Sverige 2015, 2015. *ArtDatabanken SLU*, ISBN: 978-91-87853-10-4.
- SGU:s information om berggrund till Länsstyrelsen Skåne, GIS-skikt.

SGU:s information om jordarter till Länsstyrelsen Skåne, GIS-skikt.

Skogsstyrelsen, Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsen. 2000.

Skogsvårdsstyrelsen 1995-11-08. Nyckelbiotopsinventeringen.

Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2 Sandnejlika, *Naturvårdsverket 2011. NV-01162-10.*

Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2 Större vattensalamander, *Naturvårdsverket 2011. NV-01162-10.*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Fuktängar, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11.*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Grå dyner, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11.*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Hällmarkstorräng, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11.*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Högörtängar, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11.*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Kalkgräsmarker, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11.*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Silikatgräsmarker, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11.*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Torra hedar, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11.*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Vegetationsklädda havsklippor, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11.*

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Vita dyner, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11.*

Översiktsplan för Simrishamns kommun

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000.
2. Naturtypskoder för kartan.
3. Övriga upplysningar och skyddsintressen.
4. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
5. Rödlistade och hotade arter.

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

Planförfattare: Johan Niss

Senast reviderad 2016-11-28 av Joel Jansson

Natura 2000-området Gladsaxhallar och Tobiksvikheden, SE0420206 med naturtyper

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

- 1230- Vegetationsklädda havsklippor.
- 2120- Kustnära vandrande sanddyner med sandrör (vita dyner).
- *2130- Kustnära permanenta sanddyner med örtvegetation (grå sanddyner).
- 4030- Ris- och gräsheddar nedanför trädgränsen.
- 6210- Kalkgräsmarker nedanför trädgränsen.
- *6270- Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen.
- 6410- Fuktängar med blåtåtel eller starr.
- 6430- Högörtssamhällen.
- 8230- Pionjärvegetation på silikatrika bergytter.

Ej naturtyper

- 6910- Öppen kultiverad gräsmark.
- 6911- Öppen kultiverad betesmark.
- 6913- Trädbärande kultiverad betesmark.
- 6917- Betad skog.
- 6920- Bebyggd mark.
- 6930- Åker.
- 6950- Väg + vägkantsvegetation.
- 8230- Pionjärvegetation på silikatrika bergytter.
- 9900- Ickenatura-skog.

Bilaga 3, Övriga upplysningar och skyddsintressen för Gladsaxhallar och Tobisviksheden

Gladsaxhallar och Tobisviksheden är SAC fastställt av Regeringen 2011-03

Gladsaxhallar och Tobisviksheden är förutom ett Natura 2000-område också;

- av riksintresse för naturvård (N71/Kusten Stenshuvud – Vik - Simrishamn)
- av riksintresse för det rörliga friluftslivet (Kustområdet i Skåne från Örnahusen söder om Skillinge till Åhus)
- ett område som utpekats som tätortsnära natur inom programmet *Skåne län: Närmare till naturen i Skåne*.
- delvis landskapsbildsskyddat.
- delvis riksintresse som högexploaterad kust.
- med i Ängs- och betesmarksinventeringen.
- delvis belagt med utvidgat strandskydd (300 meter).
- fyndplats för fornlämningar.
- med i Översiktsplanen för Simrishamns kommun.
- delvis med i Äng och betesinventeringen 2002-2004.
- med i Basinventeringen för gräsmarker.
- angränsande till naturreservatet Bäckhalladalen
- angränsande till Natura 2000-området Bäckhalladalen.
- en plats där sandnejlikor blev inventerade 2005.
- ett område som innehåller flera jätteträd, som har ett eget åtgärdsprogram.
- ett område passande för fältpiplärka, som har ett eget åtgärdsprogram.
- ett område med större vattensalamander, som har ett eget åtgärdsprogram.
- under 2016-2020 med i Life-projektet SemiAquaticLife för att restaurera och återskapa miljöer för främst klockgroda.

Bilaga 4, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag.** Med ”gamla träd” avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett trädets ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 – 15 m ³ /ha
Rikligt	15 – 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den **totala mängden gamla träd** och **totala mängden grova träd.**

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 – 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 5, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2015 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, Ågp= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet. *=Prioriterad naturtyp.

Naturtyp/Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/Annan viktig fakta
Vegetationsklädda havsklippor (1230)			
Ryggradsdjur	Strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	VU, B4, F, Ågp
	Vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>	F
	Vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>	F
Vita dyner (2120)			
Kärlväxter	Vårkällört	<i>Montia minor</i>	NT
Ryggradsdjur	Sandödla	<i>Lacerta agilis</i>	VU, B4, F
*Grå dyner (2130)			
Kärlväxter	Sandnejlika	<i>Dianthus arenarius</i>	EN, B2, B4, F
	Vanlig backsippa	<i>Pulsatilla vulgaris</i> <i>subsp. vulgaris</i>	VU, F
Torra hedar (4030)			
Ryggradsdjur	Hasselmus	<i>Muscardinus avellanarius</i>	B4
*Silikatgräsmarker (6270)			
Kärlväxter	Backtimjan	<i>Thymus serpyllum</i>	NT
	Ekorrsvingel	<i>Vulpia bromoides</i>	EN
	Göknycklar	<i>Anacamptis morio</i>	F
	Sankt Pers nycklar	<i>Orchis mascula</i>	F
	Strandviol	<i>Viola stagnina</i>	NT
	Vanlig backsippa	<i>Pulsatilla vulgaris</i> <i>subsp. vulgaris</i>	VU, F
Insekter	Allmän purpursvärmare	<i>Lythria cruentaria</i>	NT
	Ängsnätfjäril	<i>Melitaea cinxia</i>	NT
Ryggradsdjur	Hasselmus	<i>Muscardinus avellanarius</i>	B4
	Strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	VU, B4, F, Ågp

Svampar	Hedröksvamp	<i>Lycoperdon ericaeum</i>	NT
Hällmarkstorräng (8230)			
Kärlväxter	Fågелarv	<i>Holosteum umbellatum</i>	VU
	Vårkällört	<i>Montia minor</i>	NT
Ryggradsdjur	Strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	VU, B4, F, Ågp
Icke naturtyper			
Kärlväxter	Sandnejlika	<i>Dianthus arenarius</i>	EN, B2, B4, F
	Vanlig backsippa	<i>Pulsatilla vulgaris</i> <i>subsp. vulgaris</i>	VU, F
	Vårkällört	<i>Montia minor</i>	NT
Insekter	Allmän purpursvärmare	<i>Lythria cruentaria</i>	NT
	Ängsnätfjäril	<i>Melitaea cinxia</i>	NT
	Oval frölöpare	<i>Harpalus servus</i>	NT
Lavar	Hedrenlav	<i>Cladonia portentosa</i>	B5
Ryggradsdjur	Hasselmus	<i>Muscardinus avellanarius</i>	B4

Bevarandeplanen för Gladsaxhallar och Tobisviksheden

Syftet med Natura 2000-området Gladsaxhallar och Tobisviksheden i Simrishamns kommun är att bevara de värdefulla sandiga och betade ytorna, och de arter som lever där.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane